

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

HOÀNG TRUNG HIẾU

**SỬ DỤNG LAO ĐỘNG VÀ GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM
CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TẠI HUYỆN HIỆP HÒA
TỈNH BẮC GIANG**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.04.10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Đỗ Thị Bắc

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các số liệu được thu thập và nghiên cứu trong thời gian thực tập tại huyện Hiệp Hòa. Kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được công bố, sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Hoàng Trung Hiếu

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thiện luận văn, tôi đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của nhiều cá nhân và tập thể. Nhân đây tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn của mình:

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn giáo viên hướng dẫn khoa học PGS.TS. Đỗ Thị Bắc đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo cho tôi trong suốt thời gian thực hiện luận văn.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn tới Ban giám hiệu nhà trường cùng các thầy, cô giáo trường Đại học KT&QTKD, Khoa Sau đại học đã giúp đỡ, dạy bảo tôi trong quá trình học tập.

Qua đây tôi cũng xin được gửi lời cảm ơn tới các cô, các chú trong UBND huyện Hiệp Hoà và các cơ quan có liên quan tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ cho tôi trong suốt quá trình nghiên cứu thực hiện đề tài này tại địa phương.

Cuối cùng tôi xin cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã nhiệt tình cổ vũ, động viên và tạo điều kiện giúp đỡ để tôi hoàn thành tốt đề tài này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn !

Tác giả luận văn

Hoàng Trung Hiếu

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các bảng	vi
Danh mục các hình.....	viii
Danh mục các chữ viết tắt	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Giới hạn của đề tài.....	3
5. Những đóng góp của luận văn	3
6. Bố cục của luận văn.....	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ SỬ DỤNG LAO ĐỘNG VÀ GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN	5
1.1. Lý luận về lao động và sử dụng lao động nông thôn.....	5
1.1.1. Lý luận về lao động trong nông thôn	5
1.1.2. Lý luận về sử dụng lao động nông thôn	11
1.2. Lý luận về việc làm và giải quyết việc làm ở nông thôn	12
1.2.1. Lý luận về việc làm và thất nghiệp	12
1.2.2. Nội dung giải quyết việc làm ở nông thôn	15
1.2.3. Các yếu tố ảnh hưởng tới vấn đề giải quyết việc làm cho lao động nông thôn	16
1.3. Kinh nghiệm về sử dụng lao động và giải quyết việc làm ở một số nước trên thế giới và ở Việt Nam	19
1.3.1. Kinh nghiệm về sử dụng lao động và giải quyết việc làm ở một số nước trên thế giới	19

1.3.2. Kinh nghiệm về sử dụng lao động và giải quyết việc làm ở Việt Nam.....	23
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1. Phương pháp nghiên cứu	28
2.1.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu	28
2.1.2. Phương pháp chọn hộ và đơn vị kinh tế nghiên cứu.....	28
2.1.3. Phương pháp thu thập thông tin	29
2.1.4. Phương pháp phân tích thông tin	31
2.2. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	32
2.2.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh về nguồn lao động và cơ cấu LĐ nông thôn .	32
2.2.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh về quy mô phát triển và cơ cấu các ngành kinh tế ở huyện.....	32
2.2.3. Nhóm chỉ tiêu phản ánh về kết quả sử dụng lao động nông thôn ở huyện ...	33
2.2.4. Nhóm chỉ tiêu phản ánh kết quả giải quyết việc làm ở nông thôn	33
Chương 3: THỰC TRẠNG SỬ DỤNG LAO ĐỘNG VÀ GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TẠI HUYỆN HIỆP HÒA, BẮC GIANG.....	34
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	34
3.2. Thực trạng sử dụng lao động và giải quyết việc làm cho lao động nông thôn tại huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	41
3.2.1. Các yếu tố ảnh hưởng tới sử dụng lao động và giải quyết việc làm cho lao động nông thôn.....	41
3.2.2. Thực trạng sử dụng lao động và giải quyết việc làm trong nông thôn ở huyện Hiệp Hòa	62
Chương 4: CÁC GIẢI PHÁP SỬ DỤNG LAO ĐỘNG VÀ GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TẠI HUYỆN HIỆP HÒA TỈNH BẮC GIANG.....	91
4.1. Những quan điểm sử dụng lao động và giải quyết việc làm cho lao động nông thôn tại huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	91

4.2. Những căn cứ và định hướng sử dụng lao động và giải quyết việc làm cho lao động nông thôn tại huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	93
4.2.1. Những căn cứ chủ yếu	93
4.2.2. Phương hướng, mục tiêu chủ yếu sử dụng lao động và giải quyết việc làm cho lao động nông thôn tại huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang.....	93
4.3. Các giải pháp sử dụng lao động và giải quyết việc làm cho lao động nông thôn ở huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	95
4.3.1. Cần phát triển và đa dạng hoá sản xuất nông nghiệp ở huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	95
4.3.2. Tiếp tục đẩy mạnh công tác đào tạo nghề ở huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	96
4.3.3. Khôi phục và phát triển các làng nghề truyền thống trên địa bàn huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	98
4.3.4. Đẩy mạnh xuất khẩu lao động ở huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	99
4.3.5. Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực ở nông thôn ở huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	100
4.3.6. Tăng cường hoạt động của hệ thống thông tin thị trường lao động ở huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang	102
4.3.7. Khuyến khích nông dân ở huyện Hiệp Hòa, tỉnh Bắc Giang tự tạo việc làm	103
4.4. Kiến nghị.....	103
KẾT LUẬN	106
DANH MỤC THAM KHẢO	108
PHỤ LỤC	110

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1: Tỷ lệ thời gian làm việc được sử dụng của lao động trong độ tuổi ở khu vực nông thôn theo vùng.....	23
Bảng 1.2: Tỷ lệ thất nghiệp của lực lượng lao động trong độ tuổi ở khu vực thành thị phân theo vùng.....	24
Bảng 2.1: Thông tin về số cơ sở nghiên cứu	29
Bảng 2.2: Ma trận SWOT.....	32
Bảng 3.1: Hiện trạng sử dụng đất huyện Hiệp Hoà năm 2010	36
Bảng 3.2: Tình hình dân số huyện Hiệp Hoà giai đoạn 2009 - 2011	37
Bảng 3.3: Giá trị sản xuất các ngành kinh tế của huyện năm 2009 - 2011	40
Bảng 3.4: Diện tích gieo trồng của huyện Hiệp Hoà giai đoạn 2009 - 2011.....	42
Bảng 3.5: Diện tích các cây trồng chính của huyện Hiệp Hoà giai đoạn 2009 - 2011...	43
Bảng 3.6: Quy mô và sản phẩm chủ yếu của ngành chăn nuôi.....	44
Bảng 3.7: Một số sản phẩm chủ yếu của công nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Hiệp Hoà	46
Bảng 3.8: Số cơ sở sản xuất công nghiệp trong khu vực nông thôn.....	47
Bảng 3.9: Quy mô sản xuất của một số nhà máy và số việc làm trên địa bàn huyện	48
Bảng 3.10: Tình hình lao động trong các hộ điều tra phân theo vùng	53
Bảng 3.11: Chất lượng lao động XK - lao động đang làm việc tại khu công nghiệp ở huyện Hiệp Hoà năm 2011	55
Bảng 3.12 : Xếp hạng các khó khăn trong sản xuất của hộ điều tra	56
Bảng 3.13: Điều kiện sản xuất của hộ phân theo nhóm hộ điều tra.....	59
Bảng 3.14: Tình hình phân bổ lao động nông thôn theo ngành kinh tế và vùng ..	63
Bảng 3.15: Lao động sản xuất công nghiệp trên địa bàn huyện Hiệp Hoà	65
Bảng 3.16: Số người kinh doanh thương mại và khách sạn trên địa bàn huyện.....	67
Bảng 3.17: Thông tin cơ bản về nhóm hộ điều tra	68
Bảng 3.18: Phân công lao động theo ngành sản xuất ở các hộ theo các vùng ở huyện Hiệp Hoà.....	69

Bảng 3.19: Tình hình sử dụng lao động theo thời gian năm 2011	72
Bảng 3.20: Thời gian sử dụng lao động vào các ngành sản xuất năm 2011	73
Bảng 3.21: Tình hình sử dụng lao động của các cơ sở điều tra năm 2011.....	75
Bảng 3.22: Tình hình thuê lao động trong hộ qua các tháng trong năm 2011	76
Bảng 3.23: Quy mô lao động bình quân của một cơ sở sản xuất công nghiệp.....	77
Bảng 3.24: Quy mô lao động trong các cơ sở kinh doanh thương mại	79
Bảng 3.25: Tình hình chuyển dịch lao động nông thôn ra ngoài huyện	82
Bảng 3.26: Một số chỉ tiêu về kết quả sử dụng lao động trong hộ theo các vùng ở huyện Hiệp Hòa.....	85
Bảng 3.27: Một số chỉ tiêu kết quả sử dụng thời gian lao động theo các nhóm hộ ở huyện Hiệp Hòa.....	87
Bảng 3.28 : Một số chỉ tiêu kết quả sử dụng thời gian lao động ở hộ điều tra theo ngành ở huyện Hiệp Hòa.....	88
Biểu 3.29: Lao động động được giải quyết việc làm ở huyện Hiệp Hòa năm 2009 - 2011	90

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1: Bản đồ hành chính huyện Hiệp Hoà	35
Hình 3.2: Cơ cấu sử dụng đất huyện Hiệp Hoà năm 2010.....	36
Hình 3.3: Cơ cấu lao động phân theo trình độ huyện Hiệp Hoà năm 2011	38
Hình 3.4: Cơ cấu giá trị sản xuất của huyện giai đoạn 2006 - 2011	41

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

NN	Nông nghiệp
CN, XD	Công nghiệp, xây dựng
CNH - HĐH	Công nghiệp hóa – Hiện đại hóa
KCN	Khu công nghiệp
KTX	Không thường xuyên
LĐ	Lao động
LVBQ	Làm việc bình quân
LVTT	Làm việc thực tế
QĐ	Quy đổi
SX	Sản xuất
TMDV	Thương mại dịch vụ
TNBQ	Thu nhập bình quân
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
TX	Thường xuyên